

SEGES 15. juli 2020

Brug glyphosat med omtanke.

I landbruget anvender vi planteværnsmidler med omtanke og efter faglige vurderinger af behovet. Det gælder også for anvendelsen af glyphosat, men igennem de senere år er forbruget af glyphosat steget. Derfor er der behov for at sætte fokus på godt landmandskab for anvendelsen af glyphosat. Glyphosatforbruget er genstand for stor bevågenhed, men landbruget kan levere et mindre forbrug gennem målrettet anvendelse ud fra faglige vurderinger, rådgivning og ny teknologi. SEGES er i øjeblikket i gang med at analysere forbruget af glyphosat og vurdere muligheder for at nedsætte forbruget uden økonomisk tab.

Her skal anvendelsen af glyphosat gentænkes:

Ud fra SEGES opgørelser ligger 40 % af det samlede forbrug af glyphosat i juli-august. En del af forbruget er målrettet kvikbekæmpelse før høst, men en stor del vurderes også at være høsthjælp i foderafgrøder og vinterraps.

Reduktionen kan primært ske ved at nedbringe brugen som høsthjælp og til nedvisning af stub og efterafgrøder, hvor målet ikke er bekæmpelse af rod ukrudt.

- Brug af glyphosat alene som høsthjælp vil være et af de områder – især hvis der kun fokuseres på tidligere høst og højere høstkapacitet, der uden stor økonomisk omkostning kan minimeres. Undlad derfor nedvisning som høsthjælp i foderafgrøder, med mindre der er risiko for at afgrøden går tabt. Vurderes høsthjælp som værende en vigtig del af bedriftens praksis, kan forbruget mindskes ved nøje at vurdere behovet i forhold til høstens tidlighed. I år med tidlig høst vil der alt andet lige være flere gode høsttimer til rådighed med følgende mindre behov for høsthjælp. Langt de fleste landmænd kan ved god planlægning undvære brug af glyphosat som høsthjælp.
- Undlad nedvisning af vinterraps. De nye sorter er forædlet til, at skulperne ikke springer op. Rapsen kan derfor tåle at stå på roden eller ligge på skår uden frøspild. Ved at undlade nedvisning med glyphosat inden afgrøden er helt moden, udnyttes endvidere hele rapsens potentiale for at fylde frøene. Alt for mange rapsmarker er nedvisnet for tidligt, så skulper og frø tvangsmodnes med for lavt udbytte til følge.
- Nedvisning af stubmarker i august/september forud for pløjning bør undgås, med mindre der er tale om bekæmpelse af kvik- og rod ukrudt. Det vurderes, at mange sprøjter deres stubmarker for "en sikkerheds skyld" uden rod ukrudtsproblem. En god pløjning vil i langt de fleste tilfælde fjerne ukrudt og spildkorn fra overfladen. Ved meget græs ukrudt kan foragre, sammenpløjninger og stive lerjordspletter behandles med glyphosat.
- Efterafgrøder nedvises kun, hvis der enten er rod ukrudt eller store bestande af græs ukrudt. En god pløjning vil i langt de fleste tilfælde kunne nedbringe efterafgrøden – måske i kombination med en afslåning eller andet redskab. Tætte efterafgrøder vil give en god hæmning af ukrudt!

Hvornår anvender vi glyphosat?

Der er mange faktorer, der har betydning for det stigende forbrug af glyphosat som flere efterafgrøder og mere græs ukrudt. Anvendelsen af glyphosat vil i fremtiden stadig være et meget vigtigt redskab for at renholde arealer for rod- og græs ukrudt for alle produktionsgrenene i landbruget.

Derfor er landbruget nødt til at vise vejen for et mindre forbrug til trods for, at glyphosat er et godkendt middel. Målet er at sikre os, at midlet er til rådighed i årene fremover.

SEGES vurderer stadig, at glyphosat er det bedst egnede middel med en lav pesticidbelastning til en lang række opgaver. Anvendelsen lever op til IPM-principperne inden for bekæmpelse følgende opgaver

- bekæmpelse af kvik og rodukruddt i stub,
- bekæmpelse af kvik og rodukruddt før høst af foderafgrøder
- ukrudtsbekæmpelse før fremspiring af afgrøder
- nedvisning af ukrudt før såning – især i pløjefri/CA systemer
- høsthjælp til foderafgrøder, hvor ukrudt og/eller lejesæd giver risiko for høstbesvær og tab af afgrøden
- høsthjælp til uens modnende foderafgrøder
- ukrudtsbekæmpelse på udyrkede arealer